

Plánování BPP na stupni divize

Podplukovník František Knotek

Složitost řízení výchovy a výcviku vojsk klade v současné době zvýšené požadavky na plánování bojové a politické přípravy.

Náročným požadavkům na bojovou připravenost vojsk musí odpovídat i systém řízení bojové přípravy, její organizace, formy a metody výcviku a výcvikové prostředky.

Velitel divize a vedoucí funkcionáři jeho štábu nemohou se spokojovat jen se znalostmi a zkušenostmi získanými v praxi, ale tyto zkušenosti musí v maximální míře opírat o vědecké poznatky.

Velitel divize osobně plánuje BPP, přímou ji řídí, přičemž zvláštní pozornost věnuje polnímu výcviku. Učí štáb divize a velitele útvarů zdokonalovat jejich pedagogické návyky ve výchově a výcviku podřízených. Organizuje a řídí plukovní taktická cvičení, některá ukázková cvičení, taktická cvičení s bojovou střelbou, kontrolní zaměstnání a cvičení s jednotkami. Při odvelení celého útvaru nebo jeho podstatné části k plnění národohospodářských a jiných úkolů, kdy dochází ke změnám v plánu bojové a politické přípravy, stanoví pro odvelený útvar počet výcvikových dnů a upřesní tematiku.

Při plánování BPP uplatňuje co nejúčinnější formy řízení, které přispívají k zjednodušení plánování a zabezpečí co největší efektivnost ve výcviku vojsk.

Náčelník štábu divize je hlavním organizátorem při plánování, řídí práci divize tak, aby bylo zabezpečeno včasné, kvalitní a účelné zpracování plánovací dokumentace. Bezprostředně organizuje vlastní přípravu štábu divize a jednotek zabezpečujících velení. Organizuje zabezpečení útvarů a jednotek potřebnými materiálními prostředky, výcvikovými a názornými pomůckami.

Zástupce velitele divize řídí ukázková cvičení, instruktážně metodická zaměstnání, tělesnou přípravu, výběr žáků do škol a kursů a výcvik školních jednotek, organizuje střelecké a sportovní soutěže, střelecké metodické a jiné konference. Organizuje a řídí bojovou a politickou přípravu vojáků v záloze povolanců na cvičení a

pomáhá velitelům útvarů organizovat a řídit zaměstnání. Řídí budování výcvikových zařízení a dbá o všestranné materiální zabezpečení BPP.

Zástupce velitele divize pro věci politické podílí se na plánování BPP a plánuje masově politickou práci v útvarcích a jednotkách. Organizuje politickou práci se zaměřením na úspěšné splnění úkolů bojové a politické přípravy, na upevnění uvědomělé vojenské kázně, morálního a politického stavu příslušníků divize.

Zástupci velitele divize a náčelníci druhů vojsk a služeb osobně plánují BPP jednotek své odbornosti v rozsahu jako jejich nadřízený stupeň velení. Řídí přípravu jednotek druhů vojsk a speciálních vojsk své odbornosti (služby).

Společně úsilí všech hlavních funkcionářů vytváří dobré podmínky pro vysoce kvalitní přípravu a efektivní splnění plánovaných zaměstnání z hlediska času a materiálně technického zabezpečení.

PODKLADY K SESTAVENÍ PLÁNU BPP

Velitel divize při plánování vychází z vojenských předpisů, z úkolů stanovených velitelem okruhu, programů bojové přípravy, norem materiálně technického zabezpečení, z výsledků dosažených v uplynulém výcvikovém roce a z konkrétních podmínek a možností využití výcvikových zařízení. Přihlíží i k dosavadním zkušenostem z plánování a řízení výcviku.

Vojenské předpisy jako součást čs. právního řádu obsahují výchovné a výcvikové normy a jsou hlavními a zásadními dokumenty při plánování, řízení, výchově a výcviku vojsk.

Plánovací dokumenty velitele okruhu jsou zpracovány na celý výcvikový rok. Velitel divize obdrží rozkaz velitele okruhu pro BPP, organizační směrnice, nařízení pro přípravu generálů a důstojníků, plán zvláštních úkolů a odvelení.

Výcvikové dokumenty velitele okruhu obsahují zásadní úkoly a opatření stranickopolitické práce.

Jedním z dalších podkladů pro plánování jsou závěry zpracované na základě hlubokého vyhodnocení dosažených výsledků, rozboru příčin nedostatků, propočtů a zatížení lidí na základě propočtů materiálně technických a finančních možností. Plánovat bez těchto závěrů by znamenalo, že plán bude sestaven jen na odhadech a nemůže být reálný.

Všechny požadavky vyplývající z těchto podkladů na plánování a řízení bojové přípravy musí velitel divize skloubit v jednotný proces, navzájem se doplňující, jehož cílem je ve stejném čase splnit úkolů víc, nebo splnit tytéž úkoly v kratším čase a kvalitněji.

PLÁNOVACÍ DOKUMENTY K ŘÍZENÍ BPP DIVIZE

Plánovací dokumenty divize můžeme v podstatě rozdělit do dvou skupin. První skupina zahrnuje dokumenty k řízení útvarů a jednotek, druhá pro vnitřní potřebu štábu divize. Rozsah je stanoven předpisem Vševojsk-7-1 „Plánování bojové a politické přípravy“.

Do skupiny pro řízení útvarů a jednotek patří:

Rozkaz velitele divize pro BPP, který je zpracován tak, že v každé oblasti jsou nejprve vytyčeny úkoly a k nim ihned uvedena potřebná výcviková a organizační opatření. Např.: V taktické přípravě budou vytyčeny úkoly, čemu vojska naučit a ihned za tím bude uveden počet a druh cvičení, jak je organizovat, na co položit důraz.

Plán bojové a politické přípravy, který obsahuje kalendářní plán BPP divize, v němž se v přípravě velitelů, štábů a vojsk stanoví časově jen ta opatření, která řídí s podřízenými veliteli (štáb) divize a nadřízený velitel (štáb) a dále opatření, která se musí centrálně plánovat se zřetelem na využití materiální výcvikové základny a provoz bojové techniky. Dále obsahuje plán přípravy velitelů a štábů pluků (samostatných útvarů), náplň velitelských shromáždění, přehled témat taktických (takticko-odborných) cvičení pluků a praporů (oddílů) s uvedením posilových prostředků divize, organizaci střelecké přípravy a rozsah střeleb z tanků a ručních zbraní (z OT), dělostřelecká, jednotek PVO, házení ručních granátů a odhad dálek. Jeho součástí je dále opatření v technické službě, přehled cvičení v řízení tanků a výcvik automobilních specia-

lů, normy provozu bojové techniky a zabezpečení výcviku, organizace tělesné přípravy, přehled kursů a shromáždění důstojníků, praporčíků a vojáků specialistů ke zvyšování odborných znalostí, plán odvelení a plán využití materiální výcvikové základny okruhu a divize.

Odborní náčelníci divize plánují pro samostatné rotu (baterie) a čety v rozsahu jako velitelé praporů (oddílů) ve svazu.

Do skupiny pro vnitřní potřebu štábu divize patří **plán opatření k hlavním úkolům**, jehož součástí je plán kontrol a pomoci, plán přípravy důstojníků, štábu a praporčíků velitelství divize, plán činnosti štábu divize na měsíc.

Politické oddělení divize zpracovává svůj plán podle směrnic a pokynů nadřízeného stranickopolitického orgánu.

METODIKA VLASTNÍHO ZPRACOVÁNÍ PLÁNOVACÍ DOKUMENTACE

Plánování na stupni divize můžeme rozdělit v podstatě do dvou etap, a to do obdržení výcvikových dokumentů velitele okruhu a po jejich obdržení.

V první etapě můžeme připravit řadu podkladů nutných k sestavení plánu. Půjde zejména o hluboké vyhodnocení dosažených výsledků v bojové pohotovosti, v přípravě velitelů, štábů a vojsk, o přípravu různých propočtů z hlediska časového zatížení velitelů a štábů i propočtů norem v oblasti materiálně technického zabezpečení a možnosti využití materiální výcvikové základny. Při zpracování těchto propočtů vycházíme z programů bojové přípravy a příslušných odborných předpisů.

Ve druhé etapě půjde o důsledné prostudování a ujasnění úkolů celým štábem divize, o upřesnění a doplnění přípravných propočtů vzhledem k úkolům, které stanovil velitel okruhu.

Z ujasnění úkolů musí velitel divize vyplýnout hlavní úkoly v systému výchovy a výcviku, které z nich jsou nové a budou vyžadovat zvláštní pozornost a které se svým charakterem opakují, které úkoly jsou neměnné, jednoznačně stanoveny velitelem okruhu, které musí řešit osobně a které patří do kompetence velitelů pluků. Dále pak, který z těchto úkolů platí v plném rozsahu a který s určitým omezením a jakým, jaké zvláštní úkoly vyplývají pro divizi z plánu odvelení a konečně jakých výsledků bylo dosaženo v uplynul-

lém výcvikovém roce a jaké jsou celkové podmínky k zabezpečení uložených úkolů podle konkrétních podmínek a možností materiálně technického zabezpečení.

Velitel divize si ujasňuje úkoly společně se svými zástupci, náčelníkem štábu a náčelníkem operačního oddělení. Pokud potřebuje, přizve náčelníky druhů vojsk a služeb. Po ujasnění úkolů předběžně rozhodne o hlavních opatřeních v polní přípravě velitelů, štábů a vojsk a přijme záměr zpracování výcvikových dokumentů. Závažnost předběžného rozhodnutí vyžaduje, aby se na jeho přípravě aktivně podíleli všichni hlavní funkcionáři štábu divize. Zásadní požadavek je, aby nebylo v konečném rozhodnutí mnoho změn.

Po ujasnění úkolů a možností, vyplývajících z propočtů, je možné přistoupit k vlastnímu plánování.

Velitel divize na shromáždění seznámí náčelníky oddělení a určené zpracovatele se svým zámyslem a s obsahem předběžného rozhodnutí. Podle funkčního zařazení uloží konkrétní úkoly a stanoví termín jejich splnění. Určí dobu pořadí návrhů jednotlivých náčelníků.

Štáb divize zahajuje práci až po vydání pokynů velitele, po pečlivém prostudování všech podkladů k plánování a po ujasnění úkolů vyplývajících pro divizi na výcvikový rok. Vedoucím oddělením je operační oddělení. Náčelník štábu odpovídá za včasné a kvalitní zpracování jak dílčích částí, tak i celkového návrhu.

Metodika práce celého štábu musí zabezpečit kvalitní a včasné zpracování všech dokumentů. Je odvislá od úrovně řídicí a organizační práce hlavních funkcionářů a od odborné připravenosti všech příslušníků štábu divize.

Úloha velitele divize v průběhu plánování spočívá především v tom, že organizuje, řídí a soustavně ovlivňuje práci, především obsahově a tím vytváří podmínky, aby práce podřízených byla efektivní, kvalitní a aby se nic nedělo zbytečně.

V praxi používáme také metodu souběžného plánování. Jejím cílem je získat více času k plánování. Tato metoda ovšem předpokládá včasné vydání předběžného rozhodnutí velitele okruhu v těch opatřeních, která podstatně ovlivní celý plán a dále, aby v konečném rozhodnutí bylo co nejméně změn. Nevýhodou této metody je, že případné zásadní změny v konečném rozhodnutí způsobí pak málo efektivní a někdy i zbytečnou práci celého štábu.

K plánování na stupni divize je výhod-

né použít metodu bilanční, která pozůstává z porovnání potřeb s možnostmi jak časovými, tak i materiálními. Vyžaduje však společné použití s metodou hlavního článku, analýzy a syntézy s metodou porovnávací.

Při sestavování kalendářního plánu je výhodné volit takový postup, při kterém vypíšeme bez zvláštního třídění všechna opatření, která budeme plnit, ke každému opatření stanovíme vykonavatele, opatření sestavíme podle jednotlivých oblastí a seřadíme podle časového sledu; ke každému opatření stanovíme počáteční a konečné termíny tak, aby na sebe časově navazovala. Musíme dosáhnout časového a prostorového vymezení jednotlivých opatření.

Uvedený způsob metodiky je jedním z možných a je nutné hledat nové a účinnější způsoby a formy práce ke zlepšení součinnosti mezi jednotlivými odděleními štábu divize.

METODA ANALÝZY KRITICKÉ CESTY PŘI PLÁNOVÁNÍ BPP NA STUPNI DIVIZE

Základem této metody je rozbor síťového diagramu daného systému s cílem najít kritickou cestu celého systému, která určuje jeho trvání. Rozkreslení celého systému do grafu a jeho časové vyhodnocení nám také ukáže řadu časových rezerv, možnosti průběhu, odhalí zbytečné mezičlánky apod.

Výhody použití této metody jsou dvojího druhu. Již sestavování síťového diagramu si vynucuje důkladnou studii zkoumaného systému a ještě před vyhodnocením kritické cesty dovoluje nám systém racionalizovat. Při stanovení kritické cesty a rezervy vidíme, která činnost nám určuje délku trvání celého systému, v níž každá porucha se projeví v prodloužení doby trvání celého systému. Dále nám ukazuje na možné rezervy, kterých je možno využít k plnění jiných úkolů nebo k pomoci v kritické cestě a tím dosáhnout jejího zkrácení. Kritickou cestu pak můžeme zkrátit buď organizačními opatřeními, kdy odstraňujeme zbytečné mezičlánky, nebo použitím rezerv. Odsíraní všech rezerv však není příliš vhodné, protože tím množíme počet kritických cest a systém je velmi snadno zranitelný. Je-li pouze jedna kritická cesta, můžeme ji poměrně snadno uhlídat a v případě poruchy zasadit rezervy. Úspěšné použití této metody však vyžaduje dokonalou znalost řešené problematiky a časových no-

Operační umění a taktika

rem jednotlivých činností. Jinak bychom se mohli řídit odhadem a ten pochopitelně není přesný.

Síťový diagram má tyto prvky:

Uzel — statický prvek složitějšího procesu, který vyjadřuje, kdy nějaká činnost končí a jiná činnost začíná. V diagramu se označuje kroužkem s číslem, které zpravidla určuje pořadí činnosti;

Činnost — je dějový prvek složitějšího procesu určený začátkem, konečným uzlem a dobou trvání. V síťovém diagramu znázorňujeme činnost úsečkou a její směr šipkou. K úsečce píšeme trvání činnosti ve zvolených časových jednotkách. Při vyjádření nás nezajímá ani tak druh činnosti, ale její trvání a vzájemná návaznost. Délka úsečky je pouze grafickým vyjádřením návaznosti a nemá vztah k době trvání činnosti.

Při sestavování síťového diagramu k plánování BPP na stupni divize můžeme vycházet z předpokladu, že celkovou činnost a metodický postup práce velitele divize a jeho štábu bereme jako systém, který rozčleníme na dílčí činnosti 0—46 (viz přílohu 1),

— kalendář sestavíme tak, aby na plánování BPP připadlo 10 pracovních dní, každý o 8 pracovních hodinách, celkem tedy aby bylo k dispozici 80 pracovních hodin. Jednotlivé činnosti hodinově upřesníme (viz přílohu 2),

— síťový diagram plánování řešíme celkově podle přílohy 3 a nejsložitější činnosti rozplánováváme podrobně (viz přílohy 4, 5, 6 a 7), přičemž jednotlivé přílohy vyjadřují:

Příloha 4: jak při málo detailním plánování činnosti tato zasahuje plně do všech 3 dnů a záloha na kritické cestě je pouze 1 hodina, což není výhodné.

Příloha 5: jak při pečlivém plánování můžeme činnost zkrátit o půl dne a přitom ještě vytvořit výhodné podmínky náčelníku štábu divize, který se může spolehnout s velitelem divize zúčastnit důle-

žitých návrhů zástupce pro technické věci, zástupce pro tyl a náčelníka operačního oddělení. Záloha na kritické cestě je 4 hodiny. Další záloha je ještě v přesčasových hodinách, neboť plánovaná činnost zasahuje pouze do stanovené pracovní doby.

Přílohy 6 a 7: — jak účelně organizovat projednání a zapracování připomínek velitele divize a velitele okruhu.

Pro přehlednost jsou v síťovém diagramu uvedena jenom hlavní oddělení. K vyhodnocení kritické cesty použijeme jednoduchou metodu, při níž píšeme časové údaje k úsečkám a čas uvádíme v hodinách.

—★—

Teorie a praxe procesu BPP potvrzuje, že dosažení a udržení bojeschopnosti armády nutně vyžaduje pravidelnost, organizovanost, soudobost a perspektivu celého systému BPP. Neustálé změny v oblasti soudobého boje a nepřetržitý vývoj bojových prostředků vyžaduje, aby výchova a výcvik našich vojáků plně odpovídal charakteru příští možné války. Tuto skutečnost si musí uvědomit všichni velitelé s právem a povinností organizovat a řídit BPP.

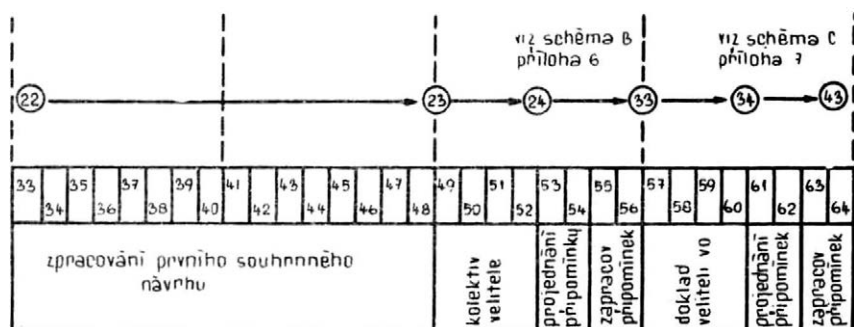
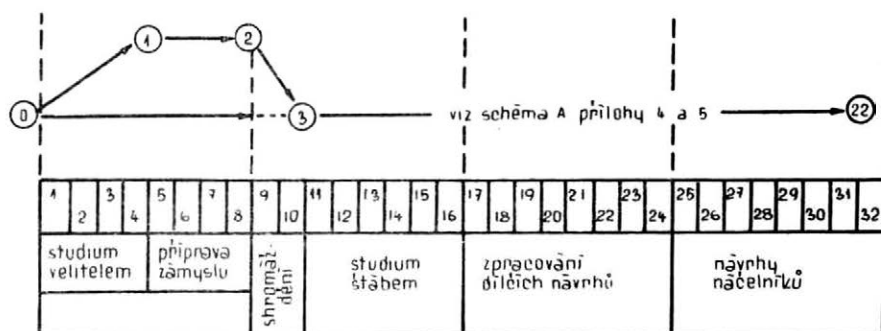
V souvislosti s uvedenými skutečnostmi vidíme, že hlavním cílem plánování a organizace BPP je vytvořit podmínky k zabezpečení bojové pohotovosti vojsk, dosažení vysoké úrovně výchovy, politního výcviku a odborné a technické přípravy vojáků, jednotek a útvarů všech druhů vojsk. Proto musí velitel divize, štáb a odborní náčelníci věnovat plánování výcvikového procesu prvořadou pozornost.

Bojová a politická příprava je složitý proces, který vyžaduje kromě všestranné materiální péče neustálé rozvíjet, zkoumat a prověřovat působení všech stránek výcviku a výchovy vojáků. Zaváděním a uplatňováním moderních metod a prostředků do výcviku vojsk usilujeme o vysokou bojovou připravenost, což v současných podmínkách je úkol prvořadý.

Hrana i j	Obsah činnosti	Plní	Trvání v ho- dinách
0	Obdržení výcvikových dokumentů velitele VO	—	—
0-1	Studium dokumentů velitelem divize	velitel	4
1-2	Příprava předběžného rozhodnutí, zámyslu a pokynů velitele divize	velitel	4
2-3	Shromáždění náčelníků k vydání pokynů	velitel	2
0-3	Rozmnožení výcvikových dokumentů VO	spisovna	(8)
3-4	Studium výcvikových dokumentů velitele	zprav. odd.	4
3-5	vojenského okruhu podle odbornosti	spoj. odd.	4
3-6		žen. odd.	4
3-7		chem. odd.	4
3-8		oper. odd.	6
3-9		RVD	5
3-10		PVO	5
3-11		tech. odd.	5
3-12		týl	5
4-13	Zpracování podkladů a dílčích návrhů podle odbornosti	zprav. odd.	5
5-14		spoj. odd.	5
6-15		žen. odd.	5
7-16		chem. odd.	5
8-17		oper. odd.	8
9-18		RVD	6
10-19		PVO	5
11-20		tech. odd.	6
12-21		týl	6
13-22	Návrhy náčelníků veliteli divize podle odbornosti	zprav. odd.	1
14-22		spoj. odd.	1
15-22		žen. odd.	1
16-22		chem. odd.	1
17-22		oper. odd.	2
18-22		RVD	2
19-22		PVO	1
20-22		tech. odd.	1
21-22		týl	1
22-23	Zpracování prvního souhrnného návrhu	oper. odd.	16
23-24	Projednání návrhu v kolektivu vel. divize	velitel	4
24-25	Projednání a zpracování připomínek	zprav. odd.	1/2
24-26	velitele divize podle odbornosti	spoj. odd.	1/2
24-27		žen. odd.	1/2
24-28		chem. odd.	1/2
24-29		oper. odd.	1
24-30		RVD	1
24-31		PVO	1/2
24-32		tech. odd.	1/2
24-33		týl	1/2
33-34	Návrh veliteli VO – schválení	velitel	4
34-35	Projednání a zpracování připomínek velitele VO	zprav. odd.	1/2
34-36	podle odbornosti	spoj. odd.	1/2
34-37		žen. odd.	1/2
34-38		chem. odd.	1/2
34-39		oper. odd.	1
34-40		RVD	1
34-41		PVO	1/2
34-42		tech. odd.	1/2
34-43		týl	1/2
43-44	Konečná úprava, napsání čistopisu, korektura opravy a rozmnožení	oper. odd. spis.,	12
44-45	Kompletace, evidence, příprava k rozeslání	spisovna	2
45-45	Rozeslání velitelům útvarů	spisovna	2
		Celkem	80 hodin

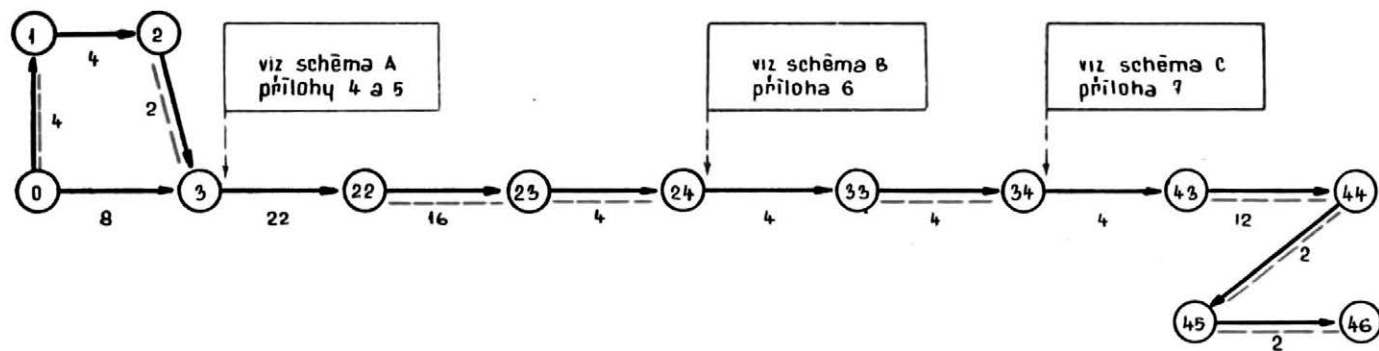
KALENDÁŘ ČINNOSTI

PŘÍLOHA 2



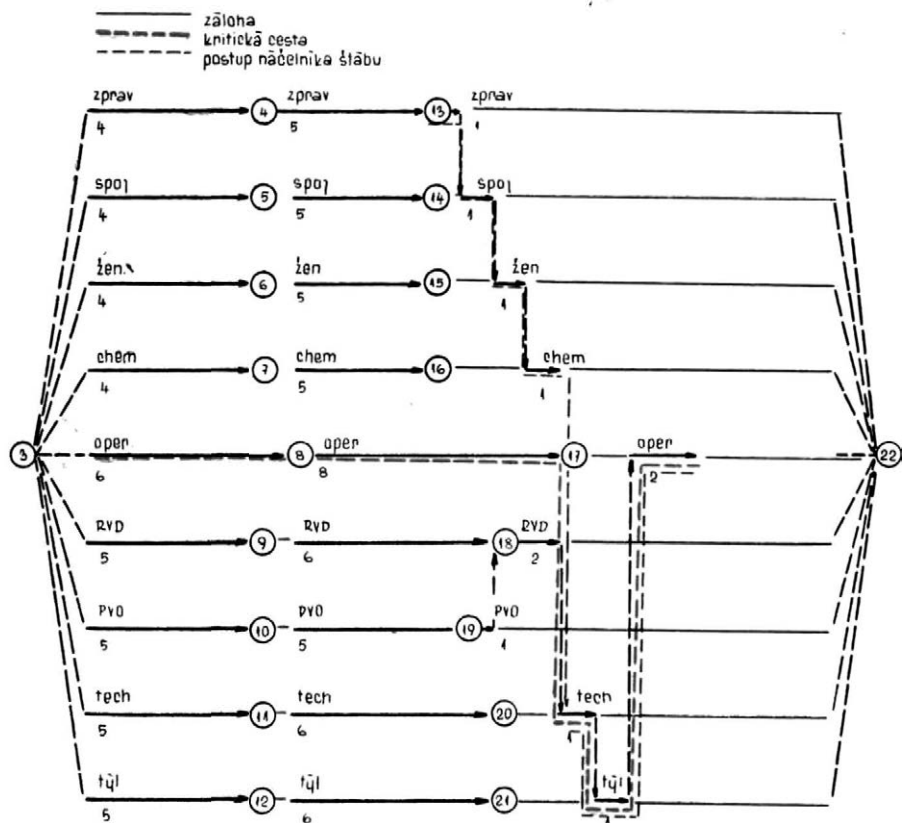
SÍŤOVÝ DIAGRAM PLÁNOVÁNÍ BOJOVÉ A POLITICKÉ PŘÍPRAVY
NA STUPNI DIVIZE

PŘÍLOHA 3



SCHEMA ČINNOSTI A/2

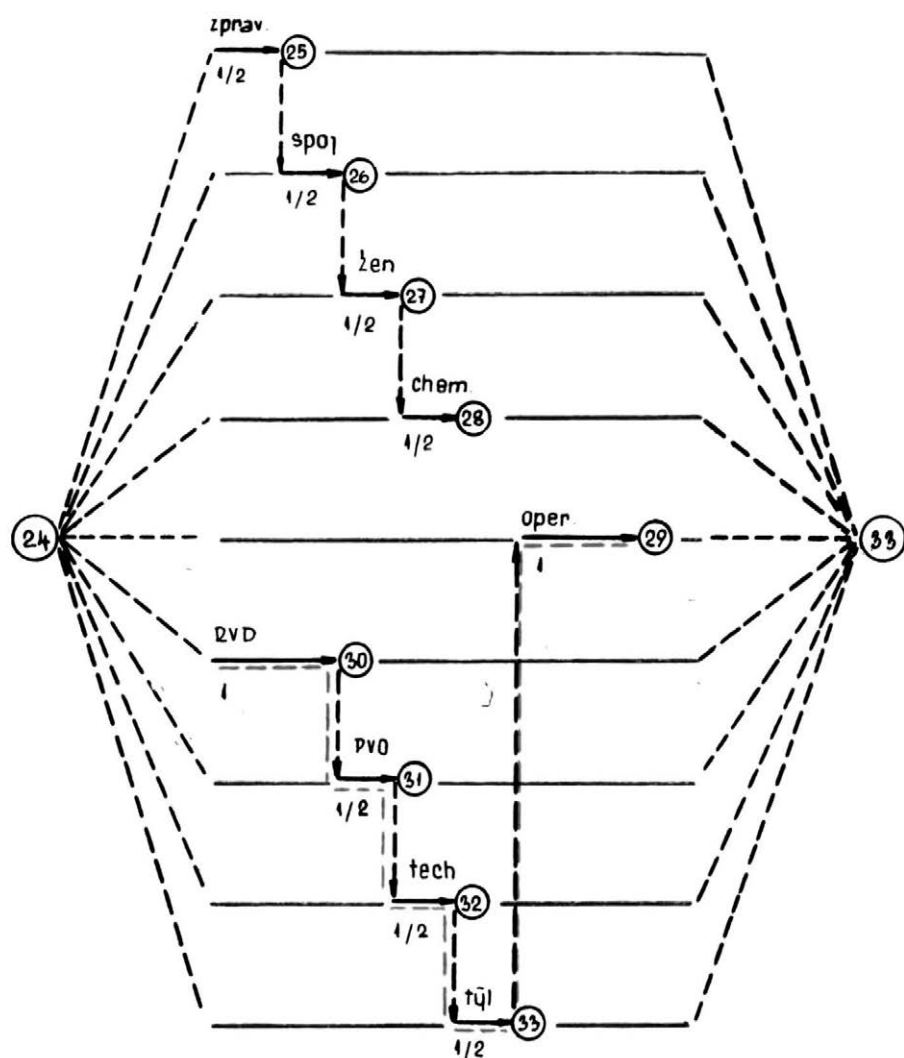
PŘÍLOHA 5



11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	32
studium štábu						zpracování dílčích návrhů						návrhy náčelníků									

SCHEMA ČINNOSTI B

PŘÍLOHA 6

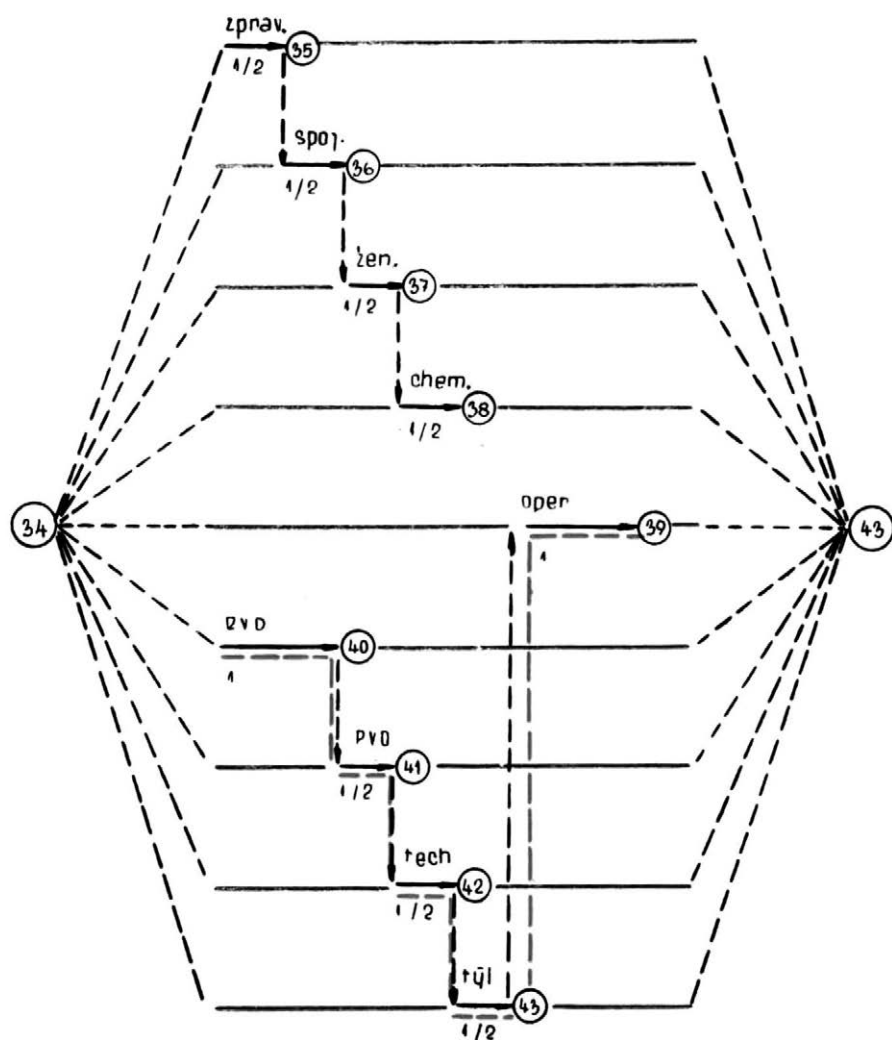


53	54	55	56
projednání - zapracování připomínek velitele divize			

— zálaha
- - - kritická cesta

SCHEMA ČINNOSTI C

PŘÍLOHA 7



61	62	63	64
projednání - zpracování připomínek velitele vojenského okruhu			

— záloha
--- kritická cesta